

RETTSBOK

for

SØR-TRØNDELAG JORDSKIFTERETT

SAK 6/2002

Råk ytre

AVSLUTTET: 27. januar 2004

Lagmannsretten finner således at det ikke er sannsynliggjort at bnr. 1 har noen veirett over bnr. 24 og 100, hvorfor jordskifterettens dom blir å stadfeste på dette punkt.

3. Rett til båtopptrekk over bnr. 1.

Petter Larsen og Johan Hammer har begge brygger med åpning fra landsiden. For lagmannsretten er det ikke tvilsomt at begge har trukket opp sine båter over bnr. 1 for å få dem inn i sine brygger. Selv om det ikke står noe om en slik rett i adkomstdokumentene, finner lagmannsretten det utvilsomt at de har ment å ha en slik rett til opptrekk. Forholdene på stedet er slik at både Hammer og Larsen åpenbart i praksis har måttet trekke sine båter opp på det som nå er solgt til Johansen som bryggetomt. Petter Larsens bnr. 185 og Johan Hammers bruksrett er begge utgått fra bnr. 1 for å brukes til brygger. Det må ha vært selvfølgelig for eieren av bnr. 1 at det da også skulle være rimelig plass for båtopptrekk. En bryggerrett uten nødvendig adkomst, i dette tilfelle båtopptrekk fra sjøen og opp til bryggeåpning, ville ikke ha noen reell verdi. Larsen og Hammer har jevnlig utøvet denne retten i minst tyve år før det ble noen tvist om dette. De har således hevdet denne retten til båtopptrekk.

Også på dette punkt blir jordskifterettens dom å stadfeste.

4. Grensen mot bnr. 185

Lagmannsretten er enig med jordskifteretten i at grenselinjen mellom bnr. 1 og bnr. 185 i sjøen ut til marbakken er en rettlinjert fortsettelse av linjen mellom de to grensemerker som ble satt på land, jf første avsnitt på side 23 i jordskifterettens dom. Grensebeskrivelsen inneholder ikke noe om retningsforandring. Det var Roar Børø som eide bnr. 1 da bnr. 185 ble utskilt. Han har, som vitne for lagmannsretten, ikke kunnet huske konkret fra skylddelingsforretningen, som han var til stede ved, men han opplyste som sin erfaring at skylddelingsmennene, når det skulle trekkes grenser for bryggeeiendommer mv., tenkte seg at grensen gikk i rett linje ut i sjøen parallelt med den kommende bryggevegg. Selv om Petter Larsens brygge kom til å stå noe annerledes, bestyrker dette resultatet jordskifteretten kom til. Jordskifterettens avgjørelse på dette punkt blir å stadfeste.

Slutning:

1. Gnr. 170 bnr. 1 har ikke adkomstrett over gnr. 170 bnr. 24 og gnr. 170 bnr. 100.
2. Gnr. 170 bnr. 100 har rett til båtøpptrekk over gnr. 170 bnr. 1.
3. Grensa mellom gnr. 170 bnr. 1 og gnr. 170 bnr. 185 skal gå slik den er inntegnet med rød strek i dokument nr. 7.
4. Gnr. 170 bnr. 185 har rett til båtøpptrekk over gnr. 170 bnr. 1.
5. Saksomkostninger tilkjennes ikke.

Jordskifterettsaken er derved klar for avslutning.

På bakgrunn av dommen og tidligere innmåling av de eksisterende grensepunkter under ledelse av ingeniør Rune Hovland, er det utarbeidet slik beskrivelse for:

1. Grenser

Grenseforklaring og målegrunnlag

Grensene går i rette linjer mellom de grensepunktene det er oppgitt retning for.

Retningen mellom punktene er beregnet ut fra punktenes koordinater og er angitt i forhold til kartets nordretning. Sirkelen er inndelt i 400 grader. Avstanden mellom grensepunktene er horisontale mål i meter.

Grensepunktene er koordinatbestemt med fasemålende tofrekvent satellitmåleutstyr med baseoppstilling i polygonpunkt P6543

Koordinater NGO akse 3 : X 642 330,330 Y -32 020,669 H =5,29

Grensepunktenes koordinater har en forventet nøyaktighet bedre enn 0,1 meter.

51
0

Ragnar Angell og Johan Hammer har lagt ned slik

påstand:

1. Prinsipalt: Gnr. 170 bnr. 1 har ikke adkomstrett over gnr. 170 bnr. 24 og gnr. 170 bnr. 100.
Subsidiært: Adkomstretten gjelder ikke motorisert ferdsel.
2. Gnr. 170 bnr. 1 har adkomstrett fra sjøen i den grad dette ikke fortrenger rettigheter for eier av gnr. 170 bnr. 100 og gnr. 170 bnr. 185
3. Gnr. 170 bnr. 100 har rett til båtopphekk over gnr. 170 bnr. 1.
4. Wiggo Johansen tilpliktet å betale Angell og Hammer sine omkostninger.

Saksøkte Petter Larsen har i hovedsak anført:

Grenselinja mot bnr. 1 må fortsette i samme retning ut i sjøen slik den er på land. Det vil si i en rett linje slik både grensebeskrivelsen i skylddelingen sier og slik grensa er inntegnet på dokument nr. 7. Derfor kan grensa ikke fastsettes slik motpartene hevder i en sving ut fra sjøkanten. Dersom det skulle være en sving her så det ha vært beskrevet i skylddelingen.

Når det gjelder rett til båtoppsett har en alltid hatt slik rett på sørsida av naustet, og den retten har vært brukt i alle år siden naustet ble bygd. En har hele tiden trodd at området var et felles båtoppsett med Johan Hammer, og det har også vært snakk om å lage en felles "slip" for å trekke opp båtene i områdene mellom naustene. Det er dessuten nærmest helt umulig å trekke opp båten på nordsida av naustet.

Petter Larsen har lagt ned slik

påstand:

1. Sørgrensa for gnr. 170 bnr. 185 skal gå slik den er inntegnet med rød strek i dok. nr. 7
2. Gnr. 170 bnr. 185 har rett til båtopphekk over gnr. 170 bnr. 1.

Lov om kulturminner.

Kap. II. Automatisk fredete kulturminner.

Overskriften endret ved lov 3 juli 1992 nr. 96.

§ 3. *Forbud mot inngrep i automatisk fredete kulturminner.*

Ingen må - uten at det er lovlig etter § 8 - sette i gang tiltak som er egnet til å skade, ødelegge, grave ut, flytte, forandre, tildekke, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredet kulturminne eller fremkalle fare for at dette kan skje.

Er marken over et automatisk fredet kulturminne eller i et område som nevnt i § 6, tidligere nyttet til beite eller innmark, kan den fortsatt nyttes til disse formål hvis ikke vedkommende myndighet bestemmer noe annet. Uten tillatelse av vedkommende myndighet må det ikke foretas pløying og annet jordarbeid dypere enn tidligere.

Endret ved lover 3 juli 1992 nr. 96, 3 mars 2000 nr. 14 (i kraft 1 juni 2000 iflg. res. 3 mars 2000 nr. 209).

§ 4. *Automatisk fredete kulturminner.*

Følgende kulturminner fra oldtid og middelalder (inntil år 1537) er fredet:

- a) Boplasser, huler, hellere med spor etter folk som har holdt til eller arbeidet der, hus- eller kirketufter, kirker, hus og byggverk av alle slag, og rester eller deler av dem, gårdshauger, gårds- og tunanlegg og andre bebyggelseskonsentrasjoner som stapelplasser og markeds plasser, byanlegg og liknende eller rester av dem.
- b. Arbeids- og verksteds plasser av alle slag som steinbrudd og annen bergverksdrift, jernvinne plasser, trekull- og tjæremiler og andre spor etter håndverk og industri.
- c. Spor etter åkerbruk av alle slag, som rydningsrøyser, veiter og pløyespor, gjerder og innhegninger og jakt-, fiske- og fangstinnretninger.
- d. **Vegfar av alle slag med eller uten brolegging av stein, tre eller annet materiale, demninger, broer, vadested, havneanlegg og åreskifter, båtstøer og båtopptrekk, fergeleier og båtdrag eller rester av slike, seilsperringer, vegmerker og seilmerker.**
- e. Forsvarsverk av alle slag som bygdeborger, skanser, voller, vollgraver, festningsanlegg og rester av dem og dessuten varder, veter o.l.
- f. Tingsteder, kultplasser, varp, brønner, kilder og andre steder som arkeologiske funn, tradisjon, tro, sagn eller skikk knytter seg til.
- g. Steiner og fast fjell med innskrifter eller bilder som runeinnskrifter, helleristninger og hellemalinger, skålgroper, sliperenner og annen bergskurd.
- h. Bautasteiner, kors og andre slike minnesmerker.
- i. Steinsetninger, steinlegninger o.l.
- j. Gravminner av ethvert slag, enkeltvis eller samlede felt, som gravhauger, gravrøyser, gravkammer, brannflakgraver, urnegraver, kistegraver, kirkegårder og deres innhengninger og gravmæler av alle slag.

Det samme gjelder samiske kulturminner som nevnt ovenfor fra mer enn 100 år tilbake.